Matti Mäkelä 14.10.2021

Eduskunta
Maatalousjaosto
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan maatalousjaostoon 22.10.2021

## Asiantuntijalausunto, Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022 - HE 146/2021 vp

Pyydettynä lausuntona hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2022 metsäteollisuuteen ja metsäteollisuuden logistiikkaan liittyvien kysymysten osalta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

### 1 Yleisiä näkemyksiä talousarvioesityksestä metsätalouden osalta

Metsäteollisuus tuottaa globaaleille markkinoille ihmisten tarvitsemia tuotteita uusiutuvasta raaka-aineesta tuottaen samalla suomalaisille työtä, tuloja, ilmastohyötyjä ja muuta hyvinvointia. Aktiivinen metsätalous on puolestaan edellytys metsäteollisuuden toiminnalle Suomessa.

Kuten talousarvioesityksessä todetaan, Suomen julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino. Suomalaisen metsäteollisuuden kasvu ja aktiivinen metsätalous auttaisivat osaltaan myös julkisen talouden tasapainottamisessa, jos se vain mahdollistetaan. Afryn laatiman arvion mukaan puupohjaisten tuotteiden globaalit markkinat kasvavat noin 175 miljardilla eurolla vuoteen 2035 mennessä. Metsäteollisuuden lopputuotemarkkinoilla on siten valoisat kasvunäkymät, joten kilpailukyky ratkaisee, minne maantieteelliselle alueelle kasvu kohdistuu.

Valtion talosarviolla ja sen kautta kohdennettavalla julkisella panostuksella on merkittävä vaikutus siihen, miten metsänomistajia aktivoidaan metsänhoitoon. Erityisesti kestävän metsätalouden rahoituslainsäädännön riittävä rahoitus tulee turvata. Myös maankäyttösektorin ilmastopolitiikalla on tärkeä rooli metsäalan kehittämisessä osana Suomen ilmastopolitiikan kokonaisuutta. Maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa tulee kohdentaa konkreettisiin toimenpiteisiin, jotka vähentävät metsäpinta-alan vähenemistä, lisäävät metsien kasvua ja maatalouden hiilensidontaa sekä vähentävät maatalouden ilmastopäästöjä.

Metsäteollisuus haluaa toimia Suomessa nyt ja tulevaisuudessa, mikä näkyy useina jo toteutuneina ja suunnitelmissa olevina investointeina. Tämä edellyttää, että Suomen metsät pidetään elinvoimaisina, metsänomistajia kannustetaan aktiiviseen metsätalouteen ja että metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä ei esimerkiksi EU:n ilmasto- tai ympäristöpolitiikan kautta heikennetä. Aktiivinen metsätalous on ollut lisäksi

tärkeässä asemassa siinä, että Suomen metsät ovat nykyisin vahva hiilinielu. Monella muulla boreaalisen metsävyöhykkeen alueella metsät ovat sitä vastoin päästölähde.

## 2 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

### 2.1 Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen

Talousarvioesityksessä ehdotetaan puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen eli metsänhoitoon ja perusparannustöihin 57,13 miljoonan euron rahoitusta vuodelle 2022. Metsäteollisuuden mielestä esitetty rahoitus on perusteltu tilanteessa, jossa esimerkiksi taimikonhoidon, nuorten metsien hoidon, pienpuun keruun, metsätieverkoston perusparannuksen ja tuhkalannoituksen suoritemääriä tulisi lisätä nykyisestä.

Metsäteollisuus toteaa, että nuoren metsän hoidon ja pienpuun keräämisen tuen merkitys korostuu tulevina vuosina. Pienpuun tarjonnan edistäminen on yksi keino, jolla hallitus voi ehkäistä jalostuskelpoisen ainespuun tai monimuotoisuudelle tärkeän lehtipuun ohjautumista energiantuotantoon.

### 2.2 Metsäluonnon hoidon edistäminen

Metsäluonnon hoidon edistämiseen esitetään noin 7,5 miljoonan euron määrärahaa vuodelle 2022. Metsäteollisuus toteaa, että vaikka hallitus on lisännyt ja pyrkii lisäämään luonnonsuojelun rahoitusta hallituskaudellaan noin 100 miljoonalla eurolla vuosittain, rahoitusta ei ole juurikaan ohjattu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle. Tilanne on johtanut siihen, että Metso-ohjelmalle asetettuja tavoitteita ei näytetä saavutettavan maa- ja metsätalousministeriön osalta määräaikaan mennessä.

### 2.3 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen

Talousarvioesityksessä momentille ehdotetaan myönnettäväksi 30,897 miljoonaa euroa. Rahoituksen taso on edelleen merkittävän suuri, ja sen kohdentaminen maankäyttösektorin ilmastopolitiikan osalta tulee toteuttaa harkiten. Kohdentamisessa pääpaino tulisi olla metsien kasvun lisäämisessä, ilmastonmuutoksen sopeutumisessa maankäyttösektorilla, metsäkadon ehkäisyssä ja keinoissa, joilla maatalouden päästöjä voitaisiin vähentää. Metsäteollisuus ry korostaa, että määrärahaa ei tule käyttää metsien hiilensidontamarkkinoiden edistämiseen, ennen kuin kyseisten markkinoiden erilaisten kehityspolkujen vaikutuksia Suomelle on arvioitu. Vaikutukset tulisi arvioida kattavasti, sillä riski toimenpiteiden haitallisuudelle metsäsektorin arvoketjussa on erittäin suuri. Tämänhetkisessä keskustelussa näitä riskejä on metsäteollisuuden mielestä aliarvioitu.

### 2.4 Tuki joutoalueiden metsitykseen

Talousarvioesityksessä joutoalueiden metsitystukeen esitetään 6,06 miljoonan euron rahoitusta. Metsitys on tärkeä osa maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa. Siksi valtion tulee osoittaa metsitykselle riittävät kannustimet myös vuoden 2023 jälkeen, jolloin nykyinen määräaikainen tukilainsäädäntö ei ole enää voimassa.

Metsitystuki on saanut hyvän vastaanoton maanomistajien keskuudessa. Tuen avulla maanomistajat tekevät konkreettisia ilmastotoimenpiteitä, joilla lisätään maankäyttösektorin hiilensidontaa. Metsäteollisuus kuitenkin esittää huolensa siihen, että nykyinen tukijärjestelmä on hallinnollisesti raskas. Valtaosa maanomistajien hakemuksista odottaa tällä hetkellä jonossa ELY-keskuksien sitovaa lausuntoa metsittämisen edellytyksistä. Metsäteollisuus katsoo, että ELY-keskuksien resursseja tulee kohdentaa myös metsittämiseen liittyvään prosessiin ja että jatkossa metsittämisen kannusteiden hallinnointia tulisi sujuvoittaa.

### 2.5 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

Talousarvioesityksessä ehdotetaan Suomen metsäkeskukselle myönnettäväksi 40,674 miljoonaa euroa. Metsäteollisuus ry:n näkemyksen mukaan esitetty rahoitus on perusteltu metsäkeskuksen toiminnan ylläpitämiseksi.

## 3 Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

### 3.1 Perusväylänpidon rahoitus

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että väylien kunnosta ja liikennöitävyydestä huolehditaan riittävällä perusväylänpidon ja kehittämisen rahoituksella. Metsäteollisuuden puunhankinnan luonteen vuoksi merkittäviä siirtymiä muiden liikennemuotojen varaan ei ole odotettavissa, ja siten väyläverkoston kunto on tärkeä osa metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä. Lisäksi Väylävirasto on arvioinut teiden kunnon parantamisen vähentävän päästöjä jopa viisi prosenttia, raskaalla liikenteellä vielä enemmän. Väylien kunnossapito tuleekin nähdä myös ympäristötekona.

Metsäteollisuus toteaa, että perusväylänpidon rahoituksen laskeva suunta talousarvioesityksessä on pettymys. Kuluvan vuoden rahoitus on yli kuusi prosenttia pienempi kuin vuonna 2020 ja talousarvioesityksessä esitetään ensi vuodelle 1,37 miljardiin euroa, jolloin rahoitus laskisi edelleen yhdellä prosentilla kuluvan vuoden tasosta. Leikkauksia kohdistetaan elinkeinoelämän kuljetuksille tärkeään kunnossapitoon, ja erityisesti väylien korjaustoimenpiteisiin ja jäänmurtoon. Kun Liikenne12 -suunnitelma ennakoi jo nyt perusväylänpidon rahoituksen merkittävää laskua vuosina 2023 – 2024, kehitys on huolestuttava.

### 3.2 Liikenne ja viestintäverkot - eräät avustukset

Metsäteollisuuden kuljetuksissa tieverkoston tulee palvella metsäteistä valtaväyliin. Siten metsäteollisuus katsoo, että myös yksityistieavustukset ovat tärkeä osa tieverkoston kehittämistä koskevaa liikennepolitiikkaa. Metsäteollisuus katsoo, että

talousarvioesityksessä esitetty 30 miljoonan euron määräraha yksityistieavustuksiin on myönteinen ja kannatettava ehdotus.

Metsäteollisuus ry

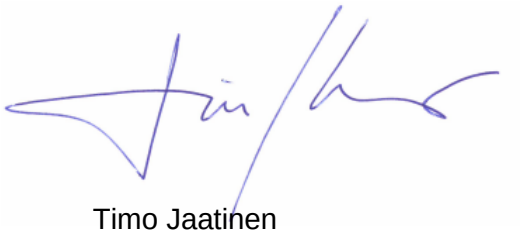

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja